

ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: ΕΝΑΣ ΔΥΣΒΑΤΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΠΟΛΙΤΕΙΑΣ (1940-1952)

Η παρούσα εισήγηση επιχειρεί να αναδείξει την εξέλιξη των γυναικείων πολιτικών δικαιωμάτων από το 1940-1952 αλλά και το πώς επιτεύχθηκε η κατοχύρωση της γυναικείας ψήφου, μιας ψήφου προσδιοριζόμενης από ποικίλους παράγοντες.

Αρχικά η συμμετοχή των γυναικών στην κοινωνικοπολιτική ζωή ξεκινά όταν η Ελλάδα εισέρχεται στον ΒΠΠ μέσω της δράσης τους για εθνική ανεξαρτησία. Οι πρωτοβουλίες των οργανωμένων γυναικών οδήγησαν στην ίδρυση της "Λεύτερης Νέας" με στόχους όπως η κινητοποίηση νέων γυναικών και η διαπαιδαγώγηση στα ιδανικά της κοινωνικής και πολιτικής ελευθερίας. Για πρώτη φορά συμμετείχαν ως εκλεγμένες αντιρόσωποι σε πολιτικά όργανα ενώ παράλληλα τους ανατέθηκαν πολιτικές ευθύνες. Κατά την περίοδο της Ελεύθερης Ελλάδας η ΠΕΕΑ προκυρύξε εκλογές για την συγκρότηση Εθνικού Συμβουλίου, καθορίζοντας παράλληλα καθολική, μυστική με ψηφοδέλτιο έμμεση ψηφοφορία για όλους και όλες. Στις εκλογές συμμετείχαν και γυναίκες υποψήφιες με την Σβώλου να αναλαμβάνει διοικητικά καθήκοντα. Οι πρωτοβουλίες συνεχίστηκαν και την περίοδο του '45 με τα στελέχη του ΣΔΓ να δραστηριοποιούνται περισσότερο σε πολιτικό επίπεδο. Αργότερα την περίοδο του εμφυλίου διαμορφώνονται σωματεία όπως: ΧΕΝ, ΕΣΕ κ.α. στα οποία η ισοπολιτεία για τις γυναίκες γινόταν αντιληπτή ως άνοιγμα ευκαιριών για όσες είχαν την δυνατότητα να εισχωρήσουν στην πολιτική ενώ κατά την διάρκεια της τελευταίας φάσης του εμφυλίου, υπήρξε η έκδοση του α.ν.959/49 όπου όριζε ότι: δικαίωμα ψήφου είχαν όλες οι Ελληνίδες από 21 έτους αλλά μέχρι το τέλος του '53 θα ασκούσαν το δικαίωμα αυτό μόνο όσες είχαν συμπληρώσει το 25 έτος. Δύο χρόνια μετά ('51) καταγράφεται η πρώτη μαζική συμμετοχή Ελληνίδων στις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης (15/4/51) με συμμετοχή γυναικών υποψηφίων συμβούλων τόσο με τον συνδυασμό του υποψήφιου δημάρχου Σ. Μερκούρη όσο και με τον συνδυασμό «Κοτζιάς-Αθήναι». Παρ' όλα αυτά οι γυναικείες οργανώσεις συνέχισαν τον αγώνα τους προβαίνοντας σε διαβήματα προς την κυβέρνηση για άμεση χορήγηση δικαιώματος ψήφου για τις βουλευτικές εκλογές. Ενώ το Σύνταγμα του '52 εμπεριείχε μια και μοναδική ερμηνευτική δήλωση γύρω από την απονομή δικαιώματος ψήφου στις γυναίκες, όπου το άρθρο 70 όριζε: «νόμος δύναται να ορίσει τα της ασκήσεως παρά των γυναικών του δικαίου του εκλέγειν και εκλέγεσθαι». Με συνέπεια να μην επιτυγχάνεται η συνταγματική καθιέρωση ισοπολιτείας των γυναικών. Στις 4/2/52 ο Κ. Ρέντης κατέθεσε νομισχέδιο «Περί χορηγήσεως του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι εις τας γυναίκας» με σκοπό την παροχή και στις γυναίκες του εκλέγειν και εκλέγεσθαι για τις βουλευτικές εκλογές σε απόλυτη ισοτιμία προς τα αντίστοιχα δικαιώματα των αντρών. Όμως στις 26/9/52 στην ψηφοφορία της Ολομέλειας της Βουλής (26/9/52) τέθηκε η κυβερνητική πρόταση για αναβολή της άσκησης των γυναικείων εκλογικών δικαιωμάτων (εκλογικός νόμος 2228 αρθ. 43). Με τον θάνατο του βουλευτή Β. Μπακονίκα (12/52) του Ε.Σ. τέθηκε για πρώτη φορά το θέμα των γυναικών ως εκλογείς και εκλόγιμες. Τα κόμματα ΚΦ και ΕΣ, ενέδωσαν στην πρόταση των γυναικείων οργανώσεων να προωθήσουν γυναίκες υποψήφιες για το βουλευτικό αξίωμα. Έτσι στις εκλογές του '53, η Σκούρα αναδείχθηκε η πρώτη Ελληνίδα γυναίκα βουλευτής. Έκτοτε οι Ελληνίδες συνέχισαν να παίρνουν μέρος στις αναπληρωματικές εθνικές εκλογές.

Λέξεις κλειδιά: γυναίκες, δικαίωμα, ψήφος, ισοπολιτεία